

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 213 **din 05.06.2024**

Dosar nr: 542/2022

Petiția nr: 5614/12.08.2022

Petent: ...

Reclamat: UAT Nistorești

Obiect: petentul, încadrat în grad de handicap, utilizator de scaun cu roțile, reclamă ne accesibilizarea drumului de acces din localitatea unde locuiește.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

1. ... cu domiciliul în ...

Numele, domiciliul, reședința sau sediul părților reclamate

2. UAT Nistorești cu sediul în Comuna Nistorești, Jud. Vrancea

II. Procedura de citare a părților

3. În temeiul art. 20, alin. 4 din OG nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

4. Prin adresa nr. 6765/28.09.2022 a fost citat petentul iar prin adresa nr. 6765/28.09.2022 au fost citate părțile reclamate, părțile fiind invitate la ședința de audieri din data de 03.11.2022 (filele 12-13 la dosar).

5. Prin adresa nr. 6540/21.09.2022, petentul a comunicat înscrisuri la dosar (filele 6-10 la dosar).

6. Petentul a comunicat un punct de vedere la dosar în data de 25.10.2022 (fila 15 la dosar).

7. Partea reclamată nu a comunicat un punct de vedere sau alte înscrisuri la dosar.

8. Procedură legal îndeplinită.

III. Susținerile părților

Susținerile petentului

9. Petentul sesizează Consiliul cu privire la o posibilă faptă de discriminare asupra sa arătând că nu a găsit înțelegere la instituțiile publice locale, județene sau naționale în ceea ce privește nevoia de deplasare, dată fiind starea sa de sănătate.

10. Se arată că, potrivit certificatului de handicap emis la data de 29.04.2022, petentul este încadrat în grad de handicap grav cu asistent personal, fiind utilizator de scaun cu roțile de aproximativ 38 de ani.

11. Petentul a făcut numeroase solicitări la instituțiile menționate pentru a avea un drum accesibil, care să îi poată permite deplasarea până la drumul județean și, deși cu doi ani în urmă a primit promisiuni că în momentul în care vor fi aprobate proiectele de asfaltare, se va începe cu drumul din satul lui, totuși acest lucru nu s-a respectat și, între timp, au fost asfaltate alte drumuri.

12. Se arată, de asemenea, că petentul este împiedicat în a avea acces la asistență medicală deoarece, din cauza drumului, nici o ambulanță nu poate ajunge până la el, iar el nu se poate deplasa în scaunul cu roțile pentru a ajunge în oraș. La fiecare solicitare a sa de reparare a drumului, răspunsul primit de petent a fost că nu sunt bani suficienți în bugetul primăriei.

13. În concluzie, petentul apreciază că faptele descrise constituie fapte de discriminare la adresa lui și solicită admiterea petiției, cu sancționarea părții reclamate.

14. În susținerea plângerii, petentul a depus la dosar următoarele înscrisuri: certificat de handicap, corespondență cu reprezentantul UAT Nistorești și cu Consiliul județean Vrancea, planșe foto (filele 6-10 la dosar).

15. În punctul de vedere comunicat la dosar, petentul își susține petiția arătând că nicio mașină cu gardă la sol mică, în care petentul poate urca, nu poate să circule pe acest drum din satul unde locuiește iar în alte mașini mai înalte, de tipul celor de teren, petentul nu poate să urce chiar și cu acordarea de sprijin.

16. De asemenea, se arată că starea drumului nu s-a putut ameliora în 30 de ani deși petentul a făcut diverse solicitări și plângeri la instituțiile de resort iar în ultimii ani, deși i s-a promis că satul în care locuiește va fi o prioritate în reabilitarea drumului, acest lucru nu s-a întâmplat deși, în comparație cu alte sate, drumurile acestora au fost asfaltate.

17. În continuarea petiției, se arată că nu sunt îndeplinite atribuțiile instituției pentru asigurarea accesului petentului în alte locații cum ar fi dispensar, farmacie și sediul primăriei, unde nu există rampă de acces sau aceasta nu poate fi folosită deoarece este foarte înclinată.

18. În susținerea celor menționate în punctul de vedere, petentul a depus la dosar CD-uri conținând imagini video și planșe foto, care prezintă starea drumului din satul unde acesta locuiește.

Susținerile părților reclamate

19. Partea reclamată nu a depus la dosar un punct de vedere.

IV. Motivarea în fapt și drept

Legislație și principii

20. OG nr. 137/2000 definește discriminarea directă prin art. 2 alin. 1, care prevede: „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.

21. Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

22. Analiza diferențierii se realizează prin compararea a două situații (art. 1 alin. 3 al OG nr. 137/2000: *„exercitarea drepturilor enunțate în cuprinsul prezentului articol privește persoanele aflate în situații comparabile”*).

23. Prin nediferențiere judecătorii Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) înțeleg în primul rând tratamentul egal al persoanelor care se află în situație similară sau analoagă: *„art. 14 protejează persoanele plasate în situație similară”* (Marckx împotriva Belgiei, 13 iunie 1979, §32) sau *„analoagă”* (Van der Mussele împotriva Belgiei, 23 noiembrie 1983, §46) ori *„relevant similară”* (Fredin împotriva Suediei, 18 februarie 1991, §60), ulterior fiind utilizată sintagma *„analoagă ori relevant similară”* (Sheffield și Horsham împotriva Regatului Unit, 30 iulie 1998, §75).

24. Fapta de discriminare este determinată de existența unui criteriu, iar între acest criteriu și faptele imputate reclamatului trebuie să existe un raport de cauzalitate.

25. Criteriile enumerate de OG nr. 137/2000 sunt doar ilustrative, nu exhaustive, precizând *„sau oricare alt criteriu”*, însă aceste criterii, conform cauzisticii CEDO, trebuie să reprezinte caracteristici personale pe baza cărora persoane sau grupuri de persoane pot fi deosebite unele de altele (Kjeldsen, Busk Madsen și Pedersen împotriva Danemarcei, 7 decembrie 1976, §56). *„Art. 14 nu protejează împotriva oricărui tratament diferențiat ci doar împotriva acelor care se bazează pe o caracteristică identificabilă, obiectivă sau personală ori pe «statut», pe baza cărora o persoană sau un grup de persoane se diferențiază între ele”* (Clift împotriva Regatului Unit, 13 iulie 2010, §55), menționând că noțiunea *„orice altă situație”* trebuie să se interpreteze cât mai larg posibil (Clift împotriva Regatului Unit, 13 iulie 2010, §56-61), cu atât mai larg cu cât dreptul atins este considerat a fi mai important (Clift împotriva Regatului Unit, 13 iulie 2010, §62).

26. Privind dreptul, Colegiul director se poate raporta la orice drept prevăzut de OG nr. 137/2000, de legislația națională respectiv de tratatele internaționale ratificate de România. CEDO, în cauza Sejdić și Finci împotriva Bosniei și Herțegovinei, 22 decembrie 2009, §53, arată că Protocolul adițional nr. 12 la Convenția europeană a drepturilor omului acoperă patru cazuri, în particular când o persoană este discriminată

„i. în a se bucura de orice drept asigurat în mod specific unei persoane conform legislației naționale;

ii. în a se bucura de un drept care se poate deduce din obligația clară a unei autorități publice în temeiul legislației naționale;

iii. de către o autoritate publică în exercitarea puterii discreționare (spre exemplu acordarea unor subvenții);

iv. prin orice alt act sau omisiune de către o autoritate publică (spre exemplu comportamentul autorităților de impunere a respectării legii când controlează o rebeliune).”

27. Convenția ONU din 26 septembrie 2007 privind drepturile persoanelor cu dizabilități, ratificată de România, definește adaptarea rezonabilă prin art. 2: *„Adaptare rezonabilă înseamnă modificările și ajustările necesare și adecvate, care nu impun un efort disproporționat sau nejustificat atunci când este necesar într-un caz particular, pentru a permite persoanelor cu dizabilități să se bucure ori să își exercite, în condiții de egalitate cu ceilalți, toate drepturile și libertățile fundamentale ale omului”*.

28. Art. 9 din Convenție stabilește obligațiile statelor privind accesibilitatea:

„1. Pentru a da persoanelor cu dizabilități posibilitatea să trăiască independent și să participe pe deplin la toate aspectele vieții, statele părți vor lua măsurile adecvate pentru a asigura acestor persoane accesul, în condiții de egalitate cu ceilalți, la mediul fizic, la transport, informație și mijloace de comunicare, inclusiv la tehnologiile și sistemele informatice și de comunicații și la alte facilități și servicii deschise sau furnizate publicului, atât în zonele urbane, cât și rurale. Aceste măsuri, care includ identificarea și eliminarea obstacolelor și barierele față de accesul deplin, trebuie aplicate, printre altele, la:

a) clădiri, drumuri, mijloace de transport și alte facilități interioare sau exterioare, inclusiv școli, locuințe, unități medicale și locuri de muncă;

b) serviciile de informare, comunicații și de altă natură, inclusiv serviciile electronice și de urgență.

2. Statele părți vor lua, de asemenea, măsuri potrivite pentru:

a) a elabora, promulga și monitoriza implementarea standardelor minime și instrucțiunilor pentru accesibilizarea facilităților și serviciilor deschise publicului sau oferite acestuia;

b) a se asigura că entitățile private care oferă facilități și servicii deschise publicului sau oferite acestuia țin cont de toate aspectele legate de accesibilitate, pentru persoanele cu dizabilități;

c) a asigura părților implicate formare pe problemele de accesibilitate cu care se confruntă persoanele cu dizabilități;

d) a asigura, în clădiri și în alte spații publice, semne în limbaj Braille și forme ușor de citit și de înțeles;

e) a furniza forme de asistență vie și intermediere, inclusiv ghizi, cititori și interpreți profesioniști de limbaj mimico-gestual, pentru a facilita accesul în clădiri și în alte spații publice;

f) a promova alte forme adecvate de asistență și sprijin pentru persoanele cu dizabilități în vederea asigurării accesului acestora la informație;

g) a promova accesul persoanelor cu dizabilități la noi tehnologii și sisteme informatice și de comunicații, inclusiv la internet;

h) a promova proiectarea, dezvoltarea, producerea și distribuirea de tehnologii și sisteme informatice și de comunicații accesibile, încă din fazele incipiente, astfel încât aceste tehnologii și sisteme să devină accesibile la costuri minime.”

29. Legea nr. 448 din 6 decembrie 2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, la Secțiunea Transport, prevede:

„Art. 22

Autoritățile administrației publice locale, precum și societățile comerciale ce dețin licență de traseu au obligația să ia următoarele măsuri specifice în vederea asigurării transportului în comun al persoanelor cu handicap:

a) să achiziționeze mijloace de transport în comun adaptate nevoilor persoanelor cu handicap, dotate inclusiv cu sisteme de avertizare audio și video;

b) să adapteze mijloacele de transport în comun aflate în circulație, în limitele tehnice posibile, conform reglementărilor în vigoare, pentru a răspunde nevoilor persoanelor cu

handicap, inclusiv în ceea ce privește dotarea acestora cu sisteme de avertizare audio și video;

c) să realizeze, în colaborare ori în parteneriat cu persoane juridice, publice sau private, programe de transport al persoanelor cu handicap.

Art. 23

(1) Persoanele cu handicap grav și accentuat beneficiază de gratuitate pe toate liniile la transportul urban cu mijloace de transport în comun de suprafață și cu metroul.

(2) Beneficiază de prevederile alin. (1) și următoarele persoane:

a) însoțitorii persoanelor cu handicap grav, în prezența acestora;

b) însoțitorii copiilor cu handicap accentuat, în prezența acestora;

c) însoțitorii adulților cu handicap auditiv și mintal accentuat, în prezența acestora, pe baza anchetei sociale realizate de către asistentul social din cadrul compartimentului specializat al primăriei în a cărei rază teritorială își are domiciliul sau reședința persoana cu handicap;

d) asistenții personali ai persoanelor cu handicap grav;

e) asistenții personali profesioniști ai persoanelor cu handicap grav sau accentuat.

(3) Legitimația pentru transportul urban cu mijloace de transport în comun de suprafață este valabilă pe întregul teritoriu al țării, fiind recunoscută de toate regiile de transport local, și este eliberată de direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului județene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului București, costurile fiind suportate din bugetele județelor, respectiv ale sectoarelor municipiului București.

(4) Sumele aferente dreptului prevăzut la alin. (1) și (2) se asigură din bugetele locale.

(5) Modalitatea de acordare a gratuității și cuantumul acesteia se stabilesc prin hotărâre a consiliilor locale.

Art. 24

(1) Persoanele cu handicap grav beneficiază de gratuitatea transportului interurban, la alegere, cu orice tip de tren, în limita costului unui bilet de tren interregio IR cu regim de rezervare la clasa a II-a, cu autobuzele sau cu navele de transport fluvial, pentru 24 de călătorii pe an calendaristic.

(2) Beneficiază de prevederile alin. (1) și următoarele persoane:

a) însoțitorii persoanelor cu handicap grav, numai în prezența acestora;

b) asistenții personali ai persoanelor cu handicap grav.

(3) Persoanele cu handicap accentuat beneficiază de gratuitatea transportului interurban, la alegere, cu orice tip de tren, în limita costului unui bilet la tren interregio IR cu regim de rezervare la clasa a II-a, cu autobuzele sau cu navele pentru transport fluvial, pentru 12 călătorii pe an calendaristic.

(4) Beneficiază de prevederile alin. (3) și însoțitorii copiilor cu handicap accentuat, numai în prezența acestora.

(5) Persoanele cu afecțiuni renale care necesită hemodializă în alte localități decât cele de domiciliu beneficiază de gratuitatea transportului interurban, la alegere, cu orice tip de tren, în limita costului unui bilet la tren interregio IR cu regim de rezervare la clasa a II-a, cu autobuzele sau cu navele pentru transport fluvial și peste numărul de călătorii prevăzut, în funcție de recomandarea centrului de dializă.

(6) Beneficiază de prevederile alin. (5) și asistenții personali sau însoțitorii persoanelor cu handicap care necesită hemodializă.

(6¹) Dreptul prevăzut la alin. (1)-(6) se asigură în baza biletelor de călătorie gratuită care se tipăresc de către direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului județene,

respectiv ale sectoarelor municipiului București, costul tipăririi fiind suportat din bugetele acestora.

(7) Sumele aferente drepturilor prevăzute la alin. (1)-(6) se asigură din bugetul de stat prin bugetul Autorității Naționale pentru Persoanele cu Dizabilități.

(8) Modalitatea de acordare a drepturilor prevăzute la alin. (1)-(6) se stabilește prin hotărâre a Guvernului.

(9) Persoanele cu handicap pot opta, la cerere, pentru acordarea gratuității la transportul interurban sau pentru decontarea carburantului necesar deplasării cu autoturismul aflat în proprietatea acestora, familiei, asistentului personal, însoțitorului sau furnizorului de servicii sociale, corespunzător costurilor drepturilor prevăzute la alin. (1) sau (3), după caz, fără a depăși suma de 1.500 lei, anual, pentru persoanele cu handicap grav, respectiv 750 lei, anual, pentru persoanele cu handicap accentuat; în această situație nu sunt aplicabile prevederile alin. (2) și (4); modalitatea de decontare și indexarea limitelor se stabilesc prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Muncii și Protecției Sociale.

(10) De prevederile alin. (9) beneficiază și părintele, tutorele sau persoana care se ocupă de creșterea și îngrijirea copilului cu handicap grav sau accentuat în baza unei măsuri de protecție specială, stabilită în condițiile legii.

(11) Sumele aferente drepturilor prevăzute la alin. (9) și (10) se asigură din bugetul de stat prin bugetul Autorității Naționale pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adoptii.”

Colegiul director al CNCD reține următoarele:

30. Colegiul director, din probele existente la dosar, constată că petentul este o persoană cu dizabilitate locomotorie, care locuiește într-un sat în care nu există drum de acces modernizat. În România există sute de sate în situație similară, și zeci de mii de străzi neasfaltate chiar și în comune sau orașe.

31. Având în vedere că legislația nu stabilește obligația autorităților de a conecta localitățile cu drumuri modernizate, respectiv de a asfalta străzile, în lipsa unui drept stabilit în favoarea persoanelor cu dizabilitate, fapta sesizată nu reprezintă discriminare. Din cauza costurilor mari, de care de multe ori autoritățile publice nu dispun pentru modernizarea rețelei de drumuri și străzi, o eventuală obligare a lor la remedierea situației excede noțiunii de adaptare rezonabilă și ar impune un efort disproporționat. Decizia de a moderniza un drum intră în sfera competențelor autorităților locale, depinzând de mai mulți factori logistici, decizionali, economici etc.

32. Totuși, Colegiul director recomandă ca serviciile sociale din cadrul UAT Nistorești să ia măsuri pentru soluționarea problemelor persoanelor cu dizabilități din această localitate (cum ar fi, spre exemplu, aprovizionarea).

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Faptele sesizate nu reprezintă discriminare conform art. 2 alin 1 din OG nr. 137/2000;

2. Se recomandă ca serviciile sociale din cadrul UAT Nistorești să ia măsuri pentru soluționarea problemelor persoanelor cu dizabilități din localitate (cum ar fi, spre exemplu, aprovizionarea);
3. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

V. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și a Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință:

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BABUȘ RADU – Membru

BĂNICĂ CERASELA CLAUDIA - Membru

DIACONU ADRIAN – Membru

GRAMA HORIA - Membru

MOȚA MARIA – Membru

RAIU CĂTĂLIN VALENTIN – Membru

Redactată și motivată: F.L, H.I.

Data redactării: 04.07.2024

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.